

คอลัมน์ “แจ่งสี่เปี้ย” ฉบับวันที่ 20 มกราคม 2569

ชวนส่องภารกิจส่งเสริมความรู้ (ทางการเงิน) ของแบงก์ชาติกัน

ดร.พรเพ็ญ สดศรีชัย

ธนาคารแห่งประเทศไทย

เพิ่งผ่านวันเด็กกันมานะคะ วัยเด็กเป็นช่วงเวลาแห่งความสุข ความหวัง ความเติบโต แต่ยังมีเด็กอีกจำนวนไม่น้อยที่ขาดโอกาสด้านการเรียนรู้ หรือ เด็กบางส่วนเติบโตมาอย่างเปราะบาง กลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีหนี้ท่วมเพราะขาดความรู้ในการจัดการเงิน

แบงก์ชาติตระหนักถึงการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ จึงได้ก่อตั้ง [มูลนิธิ 50 ปี ธพท.](#) เมื่อปี 2535 โดยได้รับการสนับสนุนจาก ธพท. ผู้บริหาร พนักงาน และ ผู้มีจิตศรัทธา บริจาคเงินเพื่อมอบแก่เด็กยากจน ให้สามารถเรียนจบในหลากหลายสาขาอาชีพมากกว่า 30 ปี ค่ะ

ปัจจุบัน มูลนิธิ 50 ปี ธพท. เป็นหนึ่งในภาคี “All for Education” ร่วมมือกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา หรือ กสศ. โดยมูลนิธิ 50 ปี ธพท. ให้ทุนแก่เด็กยากจนผ่านโครงการทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง เพื่อให้นักเรียนกลุ่มนี้รอดพ้นจากการเป็นแรงงานทักษะต่ำ แต่เติบโตเป็นกลุ่มวัยทำงานในสาขาขาดแคลน ทั้งดิจิทัล เทคโนโลยี และรองรับสังคมสูงวัย ตอบโจทย์เศรษฐกิจของประเทศ

นอกจากการพัฒนาทุนมนุษย์ผ่านโอกาสทางการศึกษาแล้ว แบงก์ชาติเองมีบทบาทหลักในการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจ แต่ปัจจุบันปัญหาหลักของประเทศ คือ ปัญหาเชิงโครงสร้าง “2 ต่ำ 1 สูง” ผลผลิตภาพต่ำ ภูมิคุ้มกันต่ำ เหลือมลพิษสูง ซึ่งผู้ว่าฯ ธพท. คุณวิทย์ รัตนกร ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ในยุคนี้ แบงก์ชาติจะขยายบทบาท จากเดิมที่เน้นดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจ มาเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างด้วย ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน “ลงมือช่วยกันทำ”

ในช่วง 2 เดือนนี้ แบงก์ชาติได้ออกมาตรการเฉพาะจุด 2 โครงการ ซึ่งเปรียบเสมือนการต่อจิ๊กซอว์ เพื่อบรรลุนโยบายใหญ่ในการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง ตามที่ผู้เขียนเล่าให้ฟังฉบับก่อน คือ โครงการ “ปิดหนี้ไว ไปต่อได้” เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้คนตัวเล็ก ที่เหลือภาระหนี้ NPL ไม่สูง ให้กลับมาชำระหนี้ได้ มีประวัติชำระหนี้ที่ดีขึ้น และมีโอกาสกลับมาเข้าถึงสินเชื่อในระบบ โดยท่านที่สนใจ อย่าลืมนับลงทะเบียนกันนะค่ะ และ โครงการ “SMEs Credit Boost” ที่เป็นกลไกค้ำประกันความเสี่ยงสำหรับ “สินเชื่อใหม่” ที่ ธพท. ปลอ่ยให้ธุรกิจกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากการให้โอกาสคนตัวเล็ก ผ่านมาตรการเฉพาะจุด และ การให้โอกาสเด็กยากจนผ่านมูลนิธิ 50 ปี ธพท. เพื่อ “พัฒนาคนให้เก่งขึ้นด้านทักษะอาชีพ” อันจะนำมาซึ่งการเพิ่มรายได้ของคน และ ผลผลิตภาพของประเทศ แล้ว ยังมีอีกมาตรการหนึ่งที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน เพื่อ “พัฒนาคนให้เก่งขึ้นด้านการใช้ชีวิตเป็น” ตามที่ผู้ว่าฯ วิทย์เคยกล่าวถึงในงาน Governor Connect คือ การให้ความรู้ทางการเงิน (Financial literacy) ทั้งการออมและการใช้เงินเป็นด้วย

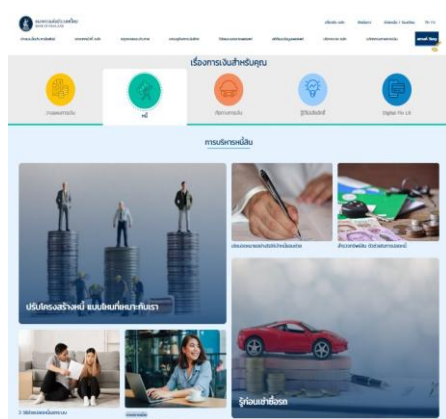
เรียนเก่ง ทำงานเก่ง แต่บริหารเงินไม่เป็น ก็หมดตัว เป็นหนี้ได้นะคะ !!! ความรู้ทางการเงิน จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ควรส่งเสริมค่ะ

ภารกิจงานด้านส่งเสริมความรู้ทางการเงินที่แบงก์ชาติดำเนินการ มีอะไรบ้าง ไปดูกันค่ะ

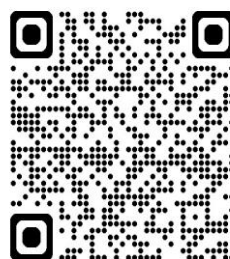
(1) “Fin. ดี” series: เริ่มจากโครงการ “Fin. ดี We Can Do!!!” ในปี 2561 โดยแบงก์ชาติ ร่วมกับ สนง.คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ส่งเสริมความรู้ทางการเงินแก่กลุ่มเยาวชนอาชีวศึกษา รวมถึงสร้างแกนนำจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่ยั่งยืน และมีพฤติกรรมออมที่ดีขึ้น จากนั้นในปีต่อมา แบงก์ชาติมีโครงการ “Fin.ดี Happy Life!!!” โดยเข้าไปช่วยปรับพฤติกรรมและสร้างทักษะทางการเงินแก่กลุ่มคนวัยทำงาน โดยเฉพาะกลุ่ม “สาวโรงงาน” ซึ่งท่านที่สนใจสามารถติดตามอ่านได้ใน [พระสยาม BOT Magazine ฉบับ 26 ก.ย. 2567](#) ค่ะ

(2) “สตางค์ Story” คลังข้อมูลออนไลน์: เพื่อให้ความรู้ทางการเงินแก่ผู้คนทุกช่วงวัย ทุกสาขาอาชีพ แบงก์ชาติจึงได้สร้าง “สตางค์ Story” (<https://www.bot.or.th/th/satang-story.html>) ใน web site แบงก์ชาติ เป็นแหล่งรวมความรู้ทางการเงิน ในหลายเรื่องราว ทั้งการวางแผนทางการเงิน การพิชิตหนี้ในทีเดียวที่รวมความรู้ทั้งก่อนเป็นหนี้และการจัดการหนี้ การรู้เท่าทันภัยทางการเงิน และการรวมเรื่องน่ารู้สำหรับผู้ใช้บริการทางการเงินให้ไม่เสียสิทธิ โดยมีเครื่องมือทางการเงิน (Financial Tools) ซึ่งมีโปรแกรมคำนวณและเปรียบเทียบที่น่าสนใจ เช่น เรื่องเงินกู้ ว่าต้องผ่อนเดือนละเท่าไร ผ่อนนานเพียงใด เรื่องเงินออม ว่าอยากมีเงินเก็บเท่านี้ ต้องออมเท่าไร นานกี่ปี รวมทั้ง ยังมีการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์และค่าธรรมเนียมต่างๆ ด้วยค่ะ

สนใจความรู้ทางการเงิน เว็บไซต์ “สตางค์ Story” โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย

- บทความความรู้ทางการเงิน
- เครื่องมือช่วยบริหารจัดการเงิน
- โปรแกรมคำนวณด้านการเงิน

www.bot.or.th/th/satang-story

(3) Train the trainers: เพื่อให้เกิดการขยายความรู้ทางการเงินในวงกว้าง แบงก์ชาติมีโครงการ “ครูสตางค์” เพื่อสร้างครูต้นแบบด้านการเรียนการสอนเรื่องการเงิน ที่ไม่เพียงแค่สอนให้เข้าใจง่าย สนุก แต่ยังช่วยปลูกฝังนิสัยทางการเงินที่ดีแก่เด็กๆ อย่างยั่งยืนด้วย และยังมีโครงการ “หมอนี่เพื่อประชาชน”

เพื่อให้คำปรึกษากับลูกหนี้ อีกทั้งยังมีแนวทางเพื่อสร้างหมอนี้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะสำนักงานภาคต่างๆ ของแบงก์ชาติที่ส่งต่อความรู้สู่ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ เพื่อขยายเครือข่ายหมอนี้ให้เข้าถึงผู้คนในวงกว้าง นอกจากนี้ มีโครงการ “Responsible employer” เพื่อส่งเสริมสุขภาพการเงินที่ดีในที่ทำงาน โดยนายจ้างสามารถยื่นมือช่วยเหลือพนักงานของตนเอง ผ่านการเพิ่มความรู้ เสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสม โดยแบงก์ชาติได้รวบรวมแหล่งความรู้สำหรับคนวัยทำงาน ไว้ใน “สตางค์ Story” เช่นกันค่ะ

(4) การสร้างหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้ทางการเงิน ผ่านระบบการศึกษาที่ยั่งยืน (Financial literacy competency): เป็นการวางฐานรากที่แข็งแกร่งด้านความรู้ทางการเงิน (Financial foundation) โดยแบงก์ชาติร่วมกับหลายหน่วยงาน ทั้งกระทรวงศึกษาธิการ สศศ. ก.ล.ต. ตลท. และ คปภ. เพื่อ (1) พัฒนารอบสมรรถนะทางการเงินสำหรับภาคการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางกำหนดการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่นักเรียนแต่ละระดับชั้นการศึกษา (2) กำหนดเนื้อหาความรู้ทางการเงินที่จำเป็นและสำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร เครื่องมือ และสื่อการสอนต่าง ๆ และ (3) ผลักดันให้เกิดเครือข่ายครูแกนนำที่เข้มแข็ง เพื่อยกระดับและส่งต่อความรู้ทางการเงินภายในสถานศึกษาได้ในวงกว้างและยั่งยืน

แบงก์ชาติได้รวบรวม **สื่อการสอนความรู้ทางการเงิน** ตามกรอบสมรรถนะทางการเงินเพื่อการศึกษา และการเรียนรู้ **คุณครู/อาจารย์** ที่สนใจการสร้างห้องเรียนการเงินแบบกำหนดเป็นรายวิชาเฉพาะ หรือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สามารถเยี่ยมชม “สตางค์ Story” ใน web site แบงก์ชาติได้ค่ะ

มาร่วมกันส่งเสริมความรู้ทางการเงิน “All for financial literacy (FL)” เพื่อสนับสนุนพฤติกรรมทางการเงินที่ดี ตอบโจทย์การแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างของประเทศอย่างยั่งยืนนะคะ

** บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัด **